

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno diplomanta: **Bára Straková**

Téma a rozsah práce: **Státní občanství a sport** (113 s. včetně příloh)

Datum odevzdání práce: červen 2019

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce Báry Strakové se zabývá sportovně právní tematikou a autorka se v ní zabývá často diskutovanou otázkou, jaký je význam státní příslušnosti sportovce v oblasti sportu a proč je otázka státní příslušnosti sportovce stále důležitá. Je až zarážející, jak v současné postmoderní společnosti přežívají některé stereotypy v oblastech, které by měly být již dávno liberalizovány. Sportovní příslušnosti může jistou roli sice stále hrát, ostatně to se pokouší předkladatelka práce vysvětlit a popsat, není však jasné, proč je sport stále ještě považován za pokračování války jinými prostředky, ať už na státní nebo jiné lokální úrovni. Sportovně-válečná klání se pochopitelně neodehrávají pouze na úrovni reprezentace národních států, rivalita existuje i mezi mnohem menšími celky, vesnicemi, které mají stěží několik stovek obyvatel, mezi městskými obvody atd. Na druhou stranu je zřejmé, že státní příslušnost může hrát poměrně důležitou roli při založení pravomoci orgánů státu, které mají dbát na to, že je činnost, o níž se často tvrdí, že je základem pro dosažení harmonie těla a duše, že směřuje k harmonickému souladu a vyváženosti tělesné i duševní krásy a dobroty, ctnosti a statečnosti a obecně k pozvednutí všech pozitivních lidských vlastností, provozována řádně, poctivě a slouží skutečně pouze ušlechtilým cílům, v duchu olympijských ideálů, hodnot a zásad. Realita je bohužel mnohdy zcela jiná a nezasvěcenému pozorovateli se při pohledu na řadu sportovních afér může spíše zdát, že všechny ideály byly již dávno opuštěny a jediným měřítkem jsou peníze, sláva a výkony za každou cenu. Sport se v ve své vrcholové podobě stal pohříchu mnohdy spíše nástrojem ohlupování davů, pouhým obchodním nebo marketingovým artiklem, nástrojem státní propagandy a z původních ideálů již mnoho nezbyvá. Kalokagathia je patrně považována za zastaralý a nepotřebný koncept a pro pěstování ctností a ochranu ideálů nezbyvá na tomto světě dosti místa.

Možná proto je předkládaná diplomová práce stále ještě aktuální, možná že olympijské ideály stále ještě žijí, jen je třeba uvolnit jim cestu a dát jim prostor, aby pomohly znovu nastavit tolik potřebnou rovnováhu. Jednou z cest, která by mohla v boji proti zneužívání sportu k nízkým a mnohdy i nekalým cílům pomoci, je vytvoření racionálního právního rámce a snaha o prosazení efektivního dodržování alespoň nejzákladnějších pravidel. Sport a právo tak nepochybně k sobě patří a autorka práce to dokumentuje právě na tématu, který si ke svému kritickému pohledu na zvolený výsek sportovně právní problematiky zvolila.

2. Struktura a obsah práce

Autorka se ve své diplomové práci snaží podat relativně komplexní přehled institutu státního občanství a jeho dopadu na sportovní a se sportem spjaté aktivity. V úvodní části vysvětluje, co ji vedlo k volbě tématu a představuje strukturu práce a svůj primární cíl, totiž jak s institutem státního občanství ve sportu nakládat tak, aby nedocházelo k jeho znehodnocení a zneužívání sportovců k propagandistickým účelům. Autorka diplomové práce si je pochopitelně vědoma i toho, že nelze lpět na nemožnosti změnit občanství sportovců, jen se přimlouvá za stanovení jasnějších pravidel, která by na jedné straně zabránila zneužití a na druhé straně neomezovala zbytečně sportovce v jejich právu zvolit si, kde chtějí žít a jakou zemi budou chtít reprezentovat. Otázky, jimiž se diplomantka zabývá jsou obecnějšího rázu, do značné míry bychom mohli porovnávat zvolené téma s otázkou přestupů uvnitř států, zvolené téma však má nesporně jistý mezinárodní a možná i mezinárodněprávní přesah. Otázkami spojenými s občanstvím sportovců se opakovaně zabýval např. Evropský soudní dvůr, nejsem si však jist, že by základní mezinárodněprávní pravidla pro určování občanství jakkoli vstupovala do rozhodovací praxe mezinárodních sportovních federací. Úvodní pasáž by si patrně zasloužila i podrobnější zmínku o použitých metodách, jakkoli jsou odkazy na některé metody, jež ke zpracování práce budou použity, v úvodní části objevují.

Kromě úvodní a závěrečné části je práce systematicky členěna do sedmi kapitol, které se dále vnitřně člení. První kapitola se věnuje pojmu státní občanství a některým mezinárodněprávním aspektům které jsou s tím spojeny, jako např. otázky nabývání státního občanství rozdílu mezi státním občanstvím a státní příslušností, dvojího státního občanství atd. Druhá kapitola je věnována otázkám odvozeného způsobu nabytí státního občanství - naturalizaci. Třetí kapitola pojednává o změnách státního občanství ve světě sportu, zejména v souvislosti s tzv. prominentními sportovci. Čtvrtá kapitola je věnována sportovní příslušnosti, pátá vztahu mezi státním občanstvím a sportovní příslušností, šestá změně

sportovní příslušnosti a sedmá diskriminaci na základě sportovní příslušnosti a autorka v ní rozebírá některé otázky zákazu diskriminace a vysvětluje je na konkrétních případech. Dále si v této kapitole všímá otázky legitimacy a proporcionality pravidel sportovních organizací.

Celá práce i jednotlivé kapitoly jsou přehledně členěny, práce má logickou strukturu a diplomantka se jí striktně drží. Závěr je přehledný a autorka v něm srozumitelně syntetizuje své poznatky.

3. Náročnost tématu

Zpracování práce vyžadovalo podání přehledu stávající mezinárodněprávní úpravy otázek spojených s občanstvím a v tomto světle pak analýzu pravidel vybraných mezinárodních sportovních federací a MOV, včetně příslušné rozhodovací praxe Soudního dvora EU. Autorka je analyzuje jednotlivé aspekty své práce v celkovém kontextu sportovního práva a prokazuje, že se seznámila s relevantními primárními i sekundárními informačními zdroji. Téma práce je proto možno považovat za náročné a tomu odpovídá i zpracování předkládané práce. Traktovanou materii se diplomantce podařilo slušně analyzovat a syntetizovat ve srozumitelných závěrech. Autorka práce se zaměřila jak na popis stávající podoby úpravy, tak na představení úvah svých *legis ferendae* a prokazuje tak velmi dobrý přehled o aktuální právní úpravě v oblasti sportu a jejích nedostacích.

4. Hodnocení práce

Předložená práce je systematicky členěna, autorka se drží zvolené struktury, jazykový styl a formální úroveň jsou na solidní úrovni odpovídajícím požadavkům kladeným na obdobný typ prací. Při zpracování vycházela diplomantka z relevantních domácích i zahraničních primárních a sekundárních zdrojů, které standardně cituje, práci lze považovat za solidně zpracovanou a v zásadě jí nelze nic podstatného vytknout.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Existují v oblasti sportu v rámci EU obhajitelné důvody pro omezení některé ze základních svobod.

Zkoumají sportovní federace efektivní resp. predominantní (převažující) občanství (genuine link) sportovců, kteří reprezentují jinou zemi než tu, v níž nabyli občanství na základě narození a je to vůbec představitelná myšlenka?

Lze si představit, že by stát poskytl svému sportovci něco na způsob diplomatické ochrany proti mezinárodní sportovní federaci v případě neoprávněného vyloučení svého reprezentanta z vrcholné mezinárodní soutěže.

6. Doporučení

Závěrem bych rád uvedl, že celkově práci hodnotím kladně, doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze dne 31. srpna 2019

Vladimír Balaš